Redeeming Captives

Source Sheet by Barry Gelman

Genesis 14:14-24

(14) When Abram heard that his kinsman's [household] had been taken captive, he mustered his retainers, born into his household, numbering three hundred and eighteen, and went in pursuit as far as Dan. (15) At night, he and his servants deployed against them and defeated them; and he pursued them as far as Hobah, which is north of Damascus. (16) He brought back all the possessions; he also brought back his kinsman Lot and his possessions, and the women and the rest of the people.

בראשית י"ד:י"ד-כ"ד

(יד) וַיִּשְׁמַע אַבְּרֶּם כִּי נִשְׁבֶּה אָחֶיו וַיֶּּרֶק אֶת־חֲנִיכִּיו יְלִידֵי בִיתוֹ שְׁמֹנֵה עָשָׁר וּשְׁלְשׁ מֵאֹוֹת וַיִּרְדִּף עַד־דֵּן: (טוֹ) וַיֵּחְלֵׁק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הְוּא וַעְבָדֵיו וַיִּבֵּם וַיְּרְדְּפֵם עַד־חוֹבְּה אֲשֶׁר מִשְּׂמְאׁל לְדַמֲשֶׁק: (טוֹ) וַיְּשָׁב אֵת כְּל־הָרְכֻשׁ וְגַם אֶת־הַנְּשָׁים וְאֶת־הָעֲם: הַשִּׁיב וְגַם אֶת־הַנְּשָׁים וְאֶת־הָעֲם:

Numbers 21:1-3

(1) When the Canaanite, king of Arad, who dwelt in the Negeb, learned that Israel was coming by the way of Atharim, he engaged Israel in battle and took some of them captive. (2) Then Israel made a vow to יהוה and said, "If You deliver this people into our hand, we will destroy (dedicate the spoils) their towns. (3) יהוה heeded Israel's plea and delivered up the Canaanites; and they and their cities were proscribed. So that place was named Hormah.

במדבר כ״א:א׳-ג׳

(א) וַיִּשְׁמֵשׁ הַכְּנַעֲנֵי מֱלֶּךְ־עֲרָדׁ יֹשֵׁב הַנֶּגֶב
 כָּי בְּא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתְרֵים וַיִּלְּחֶםֹ
 בְּישְׂרָאֵל וַיִּשְׁבְּוֹמְמֶּנוּ שֶׁבִי: (ב) וַיִּדַּׁר יִשְׂרָאֵל נֵיִשְׁבְ וֹמְמֶּנוּ שֶׁבִי: (ב) וַיִּדַּׁר יִשְׂרָאֵל נֵיִתֹן תִּמֵוֹ אָת־עֲרִיהֶם:
 (ג) וַיִּשְׁמֵע יְהֹוָה בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵוֹ
 אֶת־הָבְנַעֲנִי וַיַּחֲרֵם אֶתְהֶם וְאֶת־עָרֵיהֶם
 אֶת־הָבֵר שֵׁבִי הַמֶּקוֹם חָרִמֶה: {פ}

Rashi on Numbers 21:1:4

וישב ממנו שבי (more lit.,) AND CAPTURED FROM THEM A CAPTIVE — it was only one maid servant (Yalkut Shimoni on Torah 764). רש"י על במדבר כ"א:א':ד' וישב ממנו שבי. אֵינָה אֶלָּא שִׁפְחָה אַחַת (ילקוט שמעוני שם):

I Samuel 30:1-9

(1) By the time David and his men arrived in Ziklag, on the third day, the Amalekites had made a raid into the Negeb and against Ziklag; they had stormed Ziklag and burned it down. (2) They had taken the women in it captive, low-born and high-born alike; they did not kill any, but carried them off and went their way. (3) When David and his men came to the town and found it burned down, and their wives and sons and daughters taken captive, (4) David and the troops with him broke into tears, until they had no strength left for weeping. (5) David's two wives had been taken captive, Ahinoam of Jezreel and Abigail wife of Nabal from Carmel. (6) David was in great danger, for the troops threatened to stone him; for all the troops were embittered on account of their sons and daughters.

But David sought strength in the LORD his God. (7) David said to the priest Abiathar son of Ahimelech, "Bring the ephod up to me." When Abiathar brought up the ephoda See note at 2.28. to David, (8) David inquired of the LORD, "Shall I pursue those raiders? Will I overtake them?" And He answered him, "Pursue, for you shall overtake and you shall rescue." (9) So David and the six hundred men with him set out, and they came to the Wadi Besor, where a halt was made by those who were to be left behind.

Jeremiah 15:2

(2) And if they ask you, 'To what shall we go forth?' answer them, 'Thus said GOD:
Those destined for the plague, to the plague;
Those destined for the sword, to the sword;
Those destined for famine, to famine;
Those destined for captivity, to captivity.

שמואל א ל׳:א׳-ט׳

(א) וַיהָּי בָּבֹא דָוָד וַאַנַשִיו צַקְלַג בַּיוֹם השלישי ועמלקי פשטו אל־נגב ואַל־צַקלָג וַיַּכוּ אַת־צַקלָג וַיִּשְׁרְפָּוּ אֹתָה בַּאֵש: (ב) וַיִּשְבוּ אֵת־הַנַּשִים אֲשֶר־בַּהֹ מקטן ועד־גדול לא המיתו איש וינהגו וַיַּלְכוּ לְדַרְכַּם: (ג) וַיַּבֹא דֵוֶד וַאֲנְשִׁיוֹ אַל־הַעִּיר וָהַנָּה שַרוּפַה בַּאַשׁ וּנְשֵיהַם וֹבְנִיהֶם וֹבְנֹתִיהֶם נְשְבַּוֹ: (ד) וַיִּשָּׁא דְוֹד וָהַעָם אַשר־אָתוֹ אָת־קוֹלָם וַיִּבְכָּוּ עָד אשר אין־בהם כח לבכות: (ה) ושתי נשי־דוד נשבּוּ אַחִינעם היוַרעלית ואַביגֿיל אַשַׁת נָבַל הַכַּרְמַלִי: (ו) וַהַּצֵר לְדַוֹּד מָאִד כֵּי־אַמְרוּ הַעָם לְסָקְלוֹ כִּי־מַׂרֵה נַפַשׁ בָּל־הַעָּׁם אֵישׁ עַל־בַּנֵו וְעַל־בִּנֹתִיו וַיִּתְחָזֵּק דור ביהוה אלהיו: {ס} (ז) ויאמר דוָד אַל־אָבִיתַר הַכּהוֹ בּוְ־אַחִימֵׁלְדְּ הגישה־נַא לי האַפוד וַיגש אַבְיַתַר אָת־הַאָּפִוּד אָל־דַּוָד: (ח) וַיִּשְׁאַל דָּוָד בַּיהֹוָה לֵאמֹר אֵרָדֹּף אַחֲרֵי הַגִּדוּד־הַזֵּה האשגנו ויאמר לו רדף כייהשג תשיג וָהַצֵּל תַצִּיל: (ט) וַיַּלְדְּ דְּוֹדְ הוּא וְשַׁשִׁ־מָאָוֹת אָישׁ אַשֵּׁר אָתוֹ וַיַּבָאוּ עַד־נַחַל הַבְּשִּׂוֹר וָהַנּוֹתַרֵים עַמֵּדוּ:

ירמיהו ט"ו:ב'

 ב) וְהָיֵה כִּי־יֹאִמְרְוּ אֵלֶיךּ אֲנָה נֵצֵא
 וְאָמַרְהָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהֹוָה אֲשֶׁׁר לַמֶּנֶת לַמְּנֶת וַאֲשֶׁר לַחֶּׁרֶב לַחֶּׁרֶב וַאֲשֶׁר לְרְעָב לַרַעַב וַאֲשֶׁר לַשְּׁבֵי לַשֵּׁבִי:

בבא בתרא ח' ב

Bava Batra 8b
Rava said to Rabba bar Mari: Concerning this matter that the Sages stated, that redeeming captives is a great mitzva, from where is it derived? Rabba bar Mari said to him: As it is written: "And it shall come to pass, when they say to you: To where shall we depart? Then you shall tell them: So

death; and such as are for the sword, to the sword; and such as are for famine, to famine; and such as are for captivity, to captivity" (Jeremiah 15:2). And Rabbi Yoḥanan says: Whichever punishment is written later in this verse is more severe than the one before it.

says the Lord: Such as are for death, to

אֲמַר לֵיהּ רְבָּא לְרַבָּה בַּר מְרִי: מְנָא הָא מִילְּתָא דַאֲמוּר רַבְּנַן דְּפִּדְיוֹן שְׁבוּיִם מִּצְּוָה רַבָּה הִיא? אֲמַר לֵיהּ, דְּכְתִיב: "וְהָיָה כִּי יאמְרוּ אֵלֶיךְ אָנָה נֵצֵא, וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר ה', אֲשֶׁר לַמְּוֶת – לַמְּוֶת, וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב – לַחֶרֶב, וַאֲשֶׁר לְרָעָב – לְרָעָב, וַאֲשֶׁר לַשְׁבִי – לַשֶּבִי". וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל הַמְאוּחָר בְּפְּסוּק זֶה קְשֶׁה מַחֲבֵירוֹ.

Mishneh Torah, Gifts to the Poor 8:10

(10) The redemption of captives receives priority over sustaining the poor and providing them with clothing. [Indeed,] there is no greater mitzvah than the redemption of captives. 30 For as the Rambam continues to explain, all of the different aspects of charitable gifts are included in the redemption of captives (Bava Batra 8b). For a captive is among those who are hungry, thirsty, and unclothed and he is in mortal peril.31 For at any time, his captors may take his life. If someone pays no attention to his redemption, he violates the negative commandments: "Do not harden your heart or close your hand" (Deuteronomy 15:7, "Do not stand by when the blood of your neighbor is in danger" (Leviticus 19:16, and "He shall not oppress him with exhausting work in your presence" (ibid. 25:53). And he has negated the observance of the positive commandments: "You shall certainly open up your hand to him" (Deuteronomy 15:8, "And your brother shall live with you" (ibid. 19:18), "Love your neighbor as yourself" (Leviticus 19:18, "Save those who are taken for death" (Proverbs 24:11, and many other decrees of this nature. There is no mitzvah as great as the redemption of captives.

משנה תורה, הלכות מתנות עניים ח':י'

(י) פִּדְיוֹן שְׁבוּיִים קוֹדֵם לְפַרְנָסַת עֵנִיִּים וַלְכַסוּתַוֹ. וַאֵּין לְדָּ מִצְוַה גִּדוֹלָה כִּפְּדִיוֹן שָׁבוּיִים שֶׁהַשַּׁבוּי הָרֵי הוּא בִּכְלַל הַרְעֵבִים וָהַצְּמֵאִים וַערוּמִים וְעוֹמֵד בַּסַכַּנַת נָפַשוֹת. וָהַמַּעֵלִים עִינַיו מִפִּדִיוֹנוֹ הַרֵי זָה עוֹבֵר עַל (דברים טו ז) "לא תַאָמֵץ אֵת לְבַבְּדְּ וַלֹא תַקפּץ אָת יַדְדָּ" וְעַל (ויקרא יט טז) "לֹא תַעֵּמֹד עַל דַּם רֵעָדְ" וְעַל (ויקרא כה נג) "לֹא יַרְדָּנוּ בַּפַרְדְּ לְעִינִידְ". וּבְטֵּל מְצְוַת תַּתַתְ (דברים טו יא) (דברים טו יא) תִּפְתַּח אֵת יַדְדְּ לוֹ״. וּמְצְוַת (ויקרא כה לו) "וְחֵי אַחִיךְ עָמַךְ". (ויקרא יט יח) "וְאַהַבְתַּ לְרַעַךְ כַּמוֹךְ". (משלי כד יא) "וָהַצֶּל לְקָחִים לַמַּוֶת" וְהַרְבֵּה דְּבַרִים כַּאֵלוּ. וָאֵין לְדָּ מִצְוַה רַבַּה כִּפְּדִיוֹן שבויים:

From Biblical Examples to Rabbinc Policy

Mishnah Gittin 4:6

The captives are not redeemed for more than their actual monetary value, for the betterment of the world; and one may not aid the captives in their attempt to escape from their captors for the betterment of the world, so that kidnappers will not be more restrictive with their captives to prevent them from escaping. Rabban Shimon ben Gamliel says: For the betterment of the captives, so that kidnappers will not avenge the escape of the captives by treating other captives with cruelty.

משנה גיטין ד':ו'

אֵין פּוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִים יוֹתֵר עַל **כְּדֵי דְמֵיהֶן,** מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלֶם. וְאֵין מַבְּרִיחִין אֶת הַשְׁבוּיִין, מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלֶם. רַבְּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, מִפְּנֵי תַקְּנַת השׁבוּייו.

Gittin 45a

GEMARA: A dilemma was raised before the Sages: With regard to this expression: For the betterment of the world, is it due to the financial pressure of the community? Is the concern that the increase in price will lead to the community assuming financial pressures it will not be able to manage? Or perhaps it is because the result of this will be that they will not seize and bring additional captives, as they will see that it is not worthwhile for them to take Jews captive?

גיטין מ״ה א

גְּמָ' אִיבַּעְיָא לְהוּ: הַאי ״מִפְּנֵי תִּיקּוּן הָעוֹלָם״ – מִשׁוּם דּוּחְקָא דְצִבּוּרָא הוּא, אוֹ דִילִמָא מִשׁוּם דִּלָא לְגִרְבוּ וַלַיִיתוֹ טִפֵּי?

What's the difference between the two reasons?

Rashi on Gittin 45a

•••

רש"י על גיטין מ"ה א

או דילמא - דלא ימסרו עובדי כוכבים נפשייהו וליגרבו ולייתו טפי מפני שמוכרין אותן ביוקר ונפקא מינה אם יש לו אב עשיר או קרוב שרוצה לפדותו בדמים הרבה ולא יפילהו על הצבור: Gittin 45a גיטין מ"ה א

The Gemara suggests: **Come** and **hear** an answer based on the fact that Levi bar Darga redeemed his daughter who was taken captive with thirteen thousand gold dinars. This indicates that private citizens may pay excessive sums to redeem a captive if they so choose. Therefore, it must be that the reason for the ordinance was to avoid an excessive burden being placed upon the community. If the ordinance was instituted to remove the incentive for kidnappers to capture Jews, a private citizen would also not be permitted to pay an excessive sum. Abaye said: And who told us that he acted in accordance with the wishes of the Sages? Perhaps he acted against the wishes of the Sages, and this anecdote cannot serve as a proof.

תָּא שְׁמַע: דְּלֵוִי בַּר דַּרְגָּא פַּרְקַהּ לְבְרַתִּיהּ בִּתְלֵיסַר אַלְפֵי דִּינְרֵי זְהָב. אָמַר אַבְּיֵי: וּמַאן לֵימָא לַן דְּבִרְצוֹן חֲכָמִים עֲבַד? דִּילְמָא שֶׁלֹּאׁ בִּרְצוֹן חֲכָמִים עֲבַד.

Exceptions

- 1. Competing / Complimentry values
- 2. Leadership Capacity
- 3. Life in Danger
- 4. Change in Circumstances

Ketubot 52a

§ The Sages taught: If she was taken captive and they were seeking ransom from her husband of up to ten times her value, i.e., far more than the usual ransom for a captive of this kind, on the first occasion she is taken captive he must redeem her. From this point forward, i.e., if she was taken captive a second time, if he wants to, he redeems her, but if he does not want to redeem her, he does not have to redeem her, as the Sages obligated him to redeem her only once. Rabban Shimon ben Gamliel says:

כתובות נ"ב א

תָנוּ רַבְּנַן: נִשְׁבֵּית, וְהָיוּ מְבַקְּשִׁין מִמֶּנוּ עַד עֲשָׂרָה בְּדָמֶיהָ, פַּעַם רִאשׁוֹנָה — פּוֹדָה. מִכָּאן וְאֵילָךְ: רָצָה פּוֹדָה, רָצָה אֵינוֹ פּוֹדָה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: Gittin 58a איטין נ"ח א

The Sages taught another *baraita* (*Tosefta*, Horayot 2:5) relating to the fate of the Jewish children: There was an incident involving Rabbi Yehoshua ben Hananya who once went to the great city of Rome, where they said to him: There is a child in prison with beautiful eyes and an attractive appearance, and his curly hair is arranged in locks. Rabbi Yehoshua went and stood by the entrance to the prison. **He said,** as if speaking to himself: "Who gave Jacob for a spoil, and Israel to the robbers?" (Isaiah 42:24). That child **answered by reciting** the continuation of the verse: "Did not the Lord, He against Whom we have sinned, and in Whose ways they would not walk, neither were they obedient to His law?" Rabbi Yehoshua said: I am certain that, if given the opportunity, **this** child will **issue** halakhic rulings in Israel, as he is already exceedingly wise. He said: I take an oath **by** the Temple service that I will not move from here until I ransom him for whatever sum of money they set for him. They said that he did not move from there until he ransomed him for a great sum of money, and not even a few days had passed when this child then issued halakhic rulings in Israel. And who was this child? This was Rabbi Yishmael ben Elisha.

תְּנוּ רַבְּנֵן: מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה שֶׁהְלַךְּ לִכְרַךְ גָּדוֹל שֶׁבְּרוֹמִי, אָמְרוּ לוֹ: תִּינוֹק אֶחְד יֵשׁ בְּבִית הָאֲסוּרִים, יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רוֹאִי וּקְוּצּוֹתִיו סְדוּרוֹת לוֹ תַּלְתַּלִים. הָלַךְ וְעְמַד עַל פֶּתַח בֵּית הָאֲסוּרִים, אָמֵר: "מִי נְתַן לִמְשִׁיסָה יַעֲלָב וְיִשְׂרָאֵל לְבוֹזְזִים"? עָנָה אוֹתוֹ תִּינוֹק וְאָמַר: "הַלֹא ה׳ זוּ חָטָאנוּ לוֹ וְלֹא אָבוּ בִדְרָכִיו הָלוֹךְ וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרְתוֹ". אָמַר: בְּדְרָכִיו הָלוֹךְ וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרְתוֹ". אָמָר: הְעֲבוֹדְה! שָׁאֵינִי זְז מִבְּאוֹ עַדְ שֶׁאֶפְדֶּנּוּ בְּכָל מְמוֹן שֶׁפּוֹסְקִין עָלְיו. אָמְרוּ: לֹא זְז מִשֶּׁם עַד שֶׁפְּדָאוֹ בְּמְמוֹן הַרְבֵּה, וְלֹא הִיוּ יָמִים מוּעָטִין עַד שֶׁהוֹרָה הוֹרָאָה בִּיִשְׂרָאֵל. וּמַנּוּ? רַבִּי יִשְׁמְעֵאל בֶּן אֱלִישָׁע.

Tosafot on Gittin 58a

[Tosfot quotes the Gemara:] "for whatever [amount of] money that they demand." [He was legally allowed to do this because where] there is a threat to life, we redeem the captives for more than their value. [This is like what] we say in Chapter 'Hasholeach' (above, page 47a) about one who sells themselves and their children to idolworshippers, [and this is true] a fortiori here where there is a murderer. Alternatively, [he was allowed to redeem the baby for more than its worth] because [it possessed] great wisdom.

תוספות על גיטין נ״ח א
כל ממון שפוסקין עליו - כי איכא
סכנת נפשות פודין שבויין יותר על כדי
דמיהן כדאמרינן בפרק השולח (לעיל
גיטין דף מד.) גבי מוכר עצמו ואת בניו
לעובדי כוכבים כ״ש הכא דאיכא קטלא
אי נמי משום דמופלג בחכמה היה:

Tosafot on Gittin 45a דלא ליגרבו ולייתו—They should not seize and bring

OVERVIEW

The משנה ruled that we should not redeem captives for more than they are worth. The גמרא asked, is it because it will place a greater burden on the community to pay for their redemption (so if an individual wants to redeem someone he may do so), or is it because this will cause the gentiles to seize more and more people (in which case even an individual may not redeem for more than the value). תמרות reconciles this latter view with seemingly contradictory.

תוספות anticipates a difficulty:
והא דתניא בפרק נערה (כתובות נב,א) נשבית
והא דתניא בפרק נערה (כתובות נב,א) נשביה
והיו מבקשין ממנה עד עשרה בדמיה

And this which the ברייתא taught in property, 'if one's wife was captured and they wanted ten times her value in order to release her —

פעם ראשון פודה –

The first time it happens he should redeem her'; this would seemingly contradict this view of דלא ליגרבו!
replies:

שאני אשתו דהויא כגופו יותר מבתו דהכא — His wife is different (than all other captives) for she is like his own body, even more so than the case of the daughter mentioned here, so since she is כגופו – כגופו לא תיקנו שלא יתן כל אשר לו בעד — נפשו

There was never an enactment that regarding one's self he should not give whatever he possesses for himself, rather there is no limit; the same applies to אשתו. אשתו anticipates another difficulty: ורבי יהושע בן חנניא דפרקיה לההוא תינוק – בממון הרבה בהניזקין (לקמן דף נח,א) who redeemed that

תוספות על גיטין מ״ה א
דלא ליגרבו ולייתו - והא דתניא בפ׳
נערה (כתובות נב.) נשבית והיו מבקשין
ממנה עד עשרה בדמיה פעם ראשון
פודה שאני אשתו דהויא כגופו יותר
מבתו דהכא ועל עצמו לא תיקנו שלא
יתן כל אשר לו בעד נפשו ור׳ יהושע בן
חנניא דפרקיה לההוא תינוק בממון
הרבה בהניזקין (לקמן גיטין דף נח.) לפי
שהיה מופלג בחכמה אי נמי בשעת
חורבן הבית לא שייך דלא ליגרבו:

child for much money, which is mentioned **in פרק הניזקין**, how was he permitted to do so if we assume דלא לגרבו? דלא לגרבו responds:

לפי שהיה מופלג בחכמה אי נמי בשעת חורבן : הבית לא שייך דלא ליגרבו : For he was exceedingly bright, or you may also say that during the time of the destruction of the ביהמ"ק, the reason of לא', does not apply.

I heard about our teacher and Rabbi, R. Meir of Rothenburg, may his memory be for a blessing, who was held captive in the fortress at Ensisheim for a certain number of vears, and the ruler demanded from the communities an exorbitant ransom, and the communities wished to pay but he [R. Meir] did not allow this. He said that it is not permitted to ransom captives for more than their worth. I am flabbergasted, as he was an exceptionally great Torah scholar, and there was none like him in Torah and piety in his generation, and it is permissible to ransom him for all the money in the world. If due to his humility, he did not consider himself to be an exceptionally great Torah scholar, at any rate he should have considered the amount of Torah learning that would be lost —as he himself wrote, that he sat in darkness without Torah and light; and he lamented his lack of the works of the poskim and Tosafot; and how could he not have considered the sin of loss of Torah, since the public needed him. Clearly, his opinion was that if they ransomed him, one need fear lest all of the rulers take the greatest Torah scholar of the generation into captivity for ransom so great that the means of the diaspora communities would not be sufficient to ransom them, and the Torah would be forgotten from Israel. I also heard that the same evil ruler wanted to seize his student, Rosh [Rabbenu Asher]. He got wind of this and fled to Tulitila and was saved by G-d's compassion and mercy. Because of this, the pious one [Maharam] said that it is better that a little wisdom be lost from Israel than the total loss of all Torah scholarship. And this is the sign [that he was correct], that at that time they ceased seizing the diaspora sages.

ים של שלמה מסכת גיטין פרק ד שמעתי על מהר"ם מרוטנבר"ק זכרונו לברכה. שהיה תפוס במגדול אייגזהם כמה שנים, והשר תבע מן הקהלות סך גדול, והקהלות היו רוצים לפדותו, ולא הניח, כי אמר אין פודין השבויים יותר מכדי דמיהם. ותמה אני. מאחר שהיה תלמיד חכם מופלג. ולא היה כמותו בדורו בתורה ובחסידות. ושרי לפדותו בכל ממון שבעולם, ואם מרוב ענותנותו לא רצה להחזיק עצמו כתלמיד חכם מופלג, מכל מקום היה לו לחוש על ביטול תורה. כאשר כתב בעצמו. שהוא היה יושב בחושך וצלמות, בלי תורה ואורה, והיה מקונן שלא היו אצלו ספרי הפוסקים והתוספות, ואיך לא היה חש לעון ביטול התורה, מאחר שרבים צריכים לו. ובודאי דעתו היה. שאם יפדו אותו. אם כו יש למיחש שלא יעשו כו כל השרים לתלמיד חכם המופלג שבדור, בעבור רוב הממון, עד שלא יספיק ממון הגולה לפדותם, ותשתכח התורה מישראל. כי גם שמעתי שהיה בדעת אותו הצורר לתפוס גם הרא"ש תלמידו, ונודע לו, וברח לטוליטילא, ונצול ברחמיו וברב חסדיו. ומשום הכי אמר החסיד, מוטב שתאבד מעט חכמה היתרת מישראל. ממה שתאבד חכמת התורה עיקר, וזה האות שאז פסקה אותו הדבר והשמד לתפוס חכמי הגולה, ותו שנינו, אין מבריחין את השבויים, מפני תיקון העולם, רשב"ג אומר מפני תקנת השבויין, ומסיק, מאי בינייהו, איכא בינייהו דליכא אלא חד שבוי. ת"ק חייש לתיקון העולם כולו, שמא יקצפו על השבויין העתידים לבא, ויתנום בשלשלאות ובחריצים, ור"ש לא חייש,

אלא אם כן יש שבויין אחרים עמו, שמא יקצפו על השבויים, לייסרן ביסורים.
ולדעת ר"ת ור"י הלכה כרשב"ג
במשנתינו (רא"ש כתובות פי"ג, סוס"י
י"ז), ולדעת הר"ן (שם, ק"י ע"ב)
והרמב"ם (ה' אישות פי"ז הט"ו, ועוד),
דלא ס"ל האי כלל, הלכה כת"ק, על כן
הכרעתי בפרק נערה סימן (י"ח) [ל"ו]
כהרי"ף והרמב"ם:

Aseh L'Cha Rav. 7:53

